

ЮВІЛЕЙ

Миколи Петровича ЩЕРБАКА

16 вересня 2009 р. виповнилось 85 років академіку НАН України, доктору геолого-мінералогічних наук, професору, почесному члену Українського мінералогічного товариства Миколі Петровичу Щербаку — одному з провідних геохронологів, відомому в наукових колах не лише нашої країни, а й усього світу.

Народився Микола Петрович у с. Савинка Палласівського р-ну Волгоградської обл. У 1947 р. закінчив Донецький індустріальний (згодом політехнічний) інститут і почав свою трудову діяльність — спочатку на Донбасі, у Микитівській геологорозвідувальній партії тресту “Артемгеологія”, а з 1948 р. — у Північно-Східному геологічному управлінні Мінгео СРСР. Тут на посаді старшого геолога, а потім начальника декількох геологознімальних партій Микола Петрович працював до 1955 р. За ці вісім років він набув значного досвіду польових геологічних досліджень і одночасно виявив неабиякі організаторські здібності. У результаті проведеного під його керівництвом і за особистої участі геологічного картування у маловивчених і важкодоступних районах були відкриті нові родовища корисних копалин.

Після закінчення аспірантури при Інституті геологічних наук (ІГН) Академії наук УРСР у 1959 р. М.П. Щербак працював у відділі рудних родовищ інституту: вивчав закономірності розподілу рудної мінералізації у породах північно-західної частини Українського щита, відкрив новий для цього регіону тип корінної рідкісноземельної мінералізації. У 1965 р. він очолив відділ абсолютного віку і ядерних процесів ІГН АН УРСР.

У 1969 р. у новоствореному Інституті геохімії і фізики мінералів (ІГФМ) АН УРСР М.П. Щербак очолив відділ геохімії ізотопів і радіогеохронології, на базі якого розвивалась одна з найбільших ізотопно-геохронологічних лабораторій Радянського Союзу, де вперше в Україні було розроблено і впроваджено калій-аргоновий метод визначення віку гірських порід і породоутворювальних мінералів, зокрема рогової обманки, а згодом — уран-свинцевий, рубідій-стронцієвий і самарій-неодимовий ізотопні методи. Створення надчистої хімічної лабораторії дало змогу вести дослідження з мікрограмовою кількістю мінеральної речовини.

Під керівництвом академіка НАН України М.П. Щербака Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України (до 1993 р. — ІГФМ) набув світового визнання як один із найбільших геохронологічних центрів. В інституті глибоко вивчають сучасними фізичними і хімічними методами природу і властивості мінеральної

речовини, різноманітні геологічні процеси, геологію родовищ корисних копалин, розробляють їх пошукові критерії і наукові основи прогнозування, проводять тематичні дослідження щодо прогнозування в Україні родовищ золота, платиноїдів, рідкісних і рідкісноземельних елементів, урану та інших металів.

Результати наукової діяльності академіка М.П. Щербака засвідчують його високу працездатність і широту наукових інтересів. Плідна наукова та організаційна діяльність М.П. Щербака відзначена Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, кількома медалями, орденом “Знак Пошани”. Микола Петрович — двічі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, “Заслужений діяч науки і техніки України”.

Своє 85-річчя академік НАН України М.П. Щербак зустрічає повним творчих сил і енергії, спрямовуючи свої зусилля на подальше пізнання закономірностей геологічної будови земних надр, складу і структури гірських порід і мінералів, з'ясування умов локалізації у земній корі різних корисних копалин, розробку наукових критеріїв їх пошуків з метою розширення мінерально-сировинної бази України.

Вітаючи Миколу Петровича з ювілеєм, Президія і Рада Українського мінералогічного товариства, дирекція Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України, колеги, друзі й учні зичать йому міцного здоров'я, невичерпної енергії, підкорення нових наукових вершин, подальших творчих успіхів.